

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับ
การดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ฉะเชิงเทรา เขต 2

THE RELATIONSHIP BETWEEN DIRECTORS' ACADAMIC LEADERSHIP OF SCHOOLS
AND INTERNAL SUPERVISION UNDER THE OFFICE OF CHACHOENGSAO PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA 2

นายกิตติพงษ์ ศิริเมือง

ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร. กัญกร เอี่ยมพญา และ ดร. นวัตกรรม น้อยมณี

ABSTRACT

The purposes of this study were to investigate 1) the level of directors' acadamic leadership under the Office of Chachoengsao Primary Educational Service Area 2 2) the level of schools' internal supervision under the Office of Chachoengsao Primary Educational Service Area 2 and 3) the relationship between directors' academic leadership and schools' internal supervision under the Office of Chachoengsao Primary Educational Service Area 2. The 1400 populations were determined to be the sample of 302 participants due to the sample size of Krejcie and Morgan's table which were selected by the mean of simple sampling technique. Questionnaires were used for collecting data. Frequency, percentage, mean and standard deviation, the Pearson correlation (Pearson product moment correlation coefficient).

The findings revealed as follows :

1) The directors' academic leadership under the Office of Chachoengsao Primary Educational Service Area 2 as a whole was at a high level, ranking by the mean scores from high to low; there were aspects of planning, capability, internal supervision, management and promotion of academic climate respectively.

2) The schools' internal supervision under the Office of Chachoengsao Primary Educational Service Area 2 as a whole was at a high level, ranking by the mean scores from high to low; there were aspects of problem and need study, planning of internal supervision, development of instrument and media, supervision development, implementation of internal supervision and evaluating and reporting of supervisory performances

3) The directors' academic leadership and schools' internal supervision under the Office of Chachoengsao Primary Educational Service Area 2 was significantly positive correlation at a high level ($r_{xy} = .766$) of .05 respectively.

Keywords : Directors' academic leadership, schools' internal supervision

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 2) ศึกษาระดับการดำเนินกรนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 กับการดำเนินกรนิเทศภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง 302 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient)

ผลการวิจัยพบว่า

1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 มีค่าเฉลี่ยโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการวางแผน รองลงมา คือ ด้านความสามารถ ด้านกรนิเทศภายใน ด้านบริหารจัดการ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ

2) การนิเทศภายในของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ รองลงมาคือ การวางแผนการนิเทศภายใน การพัฒนาเครื่องมือ สื่อ และพัฒนาการนิเทศภายใน การปฏิบัติการตามแผนการนิเทศภายใน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การประเมินผล และการรายงานผลการนิเทศภายใน

3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินกรนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับมาก ($r_{xy} = .766$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา, การนิเทศภายในของสถานศึกษา

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 กล่าวถึงการปฏิรูปการศึกษา และกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติโดยให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งการพัฒนาหลักสูตร และการจัดสาระการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ และการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง มาตรา 39 กล่าวถึง หลักการบริหารการศึกษา ซึ่งได้กำหนดให้ กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีบทบาทสำคัญในฐานะหัวหน้าหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับครู และผู้เรียนมากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษา นอกจากจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ คุณธรรม จริยธรรม มีทักษะในการบริหารแล้ว จำเป็นต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2553, หน้า 13) การจัดการเรียนการสอนจะต้องจัดอย่างหลากหลาย ครอบคลุม เพื่อสร้างองค์ความรู้ให้ทั้งถึงอย่าง

กว้างขวาง มีรูปแบบที่หลากหลาย (เลขาธิการสภาการศึกษา, 2547, หน้า 10) องค์กรทางการศึกษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพ เพื่อสร้างองค์ความรู้ให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถเรียนรู้โดยปฏิสัมพันธ์ จากกระบวนการเรียนรู้ และประยุกต์สูกำนำไปใช้ได้จริงดังจะเห็นได้ว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ในยุคปฏิรูปการศึกษา ผู้บริหาร และครูผู้สอนควรให้ความสำคัญต่อการให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการเป็นลำดับแรก มาตรฐานและคุณภาพของการบริหารสถานศึกษาจะพิจารณาผลงานด้านวิชาการเป็นลำดับแรก เนื่องจากการดำเนินงานวิชาการเกี่ยวกับหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน การที่จะทำให้องค์กรมีคุณภาพต้องอาศัยการบริหารงานวิชาการที่เด่นชัด จากความสำคัญองงานวิชาการที่กล่าวมา ทำให้เห็นได้ว่ากรบริหารที่มีคุณภาพจะส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ จึงถือได้ว่ามีความสำคัญสูงสุดต่อความสำเร็จ หรือความล้มเหลวในการบริหารงานด้านต่างๆ ในโรงเรียน (บุญทิพย์ สุริยวงศ์, 2544, หน้า 65)

จะเห็นได้ว่าผู้บริหารโรงเรียนคนเดียวไม่สามารถดำเนินการทุกอย่างได้ จะต้องอาศัยผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย การที่ผู้บริหารจะได้รับความร่วมมือนั้นจะต้องแสดงบทบาท และพฤติกรรมที่เหมาะสมคือ มีภาวะผู้นำทางวิชาการในการรวมพลังครู เพื่อดำเนินงานจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายโรงเรียน โดยผู้บริหารต้องทำงานร่วมกับครู กระตุ้นครูให้แนะนำครู และประสานงานให้ครูร่วมมือกันด้วยเทคนิควิธีที่มีคุณภาพจึงจะส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด วาสไสต์ และรัสเมเลอร์ (Vasile & Rachmeler, 2004, p. 60) ได้ทำการวิจัยเรื่องการรับรู้ของครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการทางการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนที่ใช้การอ่าน เพื่อความคิดริเริ่มในรัฐแอลแบมา ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการทางการเรียนการสอนของผู้บริหารมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การเป็นผู้นำทางวิชาการเป็นบทบาทสำคัญของผู้บริหารที่จะทำให้กิจกรรมด้านการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพ “โรงเรียนที่ได้ชื่อว่า มีประสิทธิภาพ” หรือ “โรงเรียนคุณภาพ” ซึ่งสามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งปัจจัยเด่นชัดที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนเหล่านี้ก็คือ การมีผู้นำทางวิชาการ หรือภาวะผู้นำทางวิชาการ (Instructional leadership) ผู้บริหารสถานศึกษา หรือครูผู้สอนต้องมีความเป็นภาวะผู้นำทางวิชาการสูง จึงจะทำให้การบริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด เดวิส และโทมัส (Davis & Thomas, 1989, p. 21)

งานนิเทศภายในเป็นงานที่มีความสำคัญงานหนึ่งของการจัดและบริหารสถานศึกษา ในการพัฒนาการศึกษาสายสามัญ และสายอาชีพต่างก็ต้องการนิเทศภายในเป็นหลักของการจัดกิจกรรมบริหารสถานศึกษา ด้วยเหตุนี้การนิเทศภายในจึงเป็นกระบวนการของการศึกษาที่มุ่งจะส่งเสริมให้การสนับสนุนและพัฒนามาตรฐานของการศึกษา โดยเฉพาะผู้นิเทศก็ต้องการความรู้ ประสบการณ์ ทักษะต่างๆ ในการนิเทศภายใน ต้องการการสนับสนุน ต้องการขวัญและกำลังใจ ต้องการความร่วมมือร่วมใจจากบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ขณะเดียวกันผู้รับการนิเทศภายในก็ต้องการการดูแลเอาใจใส่ ต้องการขวัญและกำลังใจ และการสนับสนุนจากผู้นิเทศและผู้บริหารเช่นกัน (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2546, หน้า 13) การนิเทศภายในถือเป็นศาสตร์และศิลป์ เนื่องจากกระบวนการนิเทศภายใน เป็นปรัชญาที่แสวงหาความจริง ความรู้และคุณค่าในสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษา ส่วนที่ว่าเป็นศิลป์ก็เพราะต้องอาศัยเทคนิควิธี และมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การติดต่อประสานงาน การจูงใจเพื่อการเปลี่ยนแปลงไปสู่เป้าหมายของการ

ศึกษา การนิเทศภายในยังเป็นรูปแบบของการจัดการศึกษาที่ต้องการการมีส่วนร่วมของบุคคล เป็นลักษณะรูปแบบ ประชาธิปไตย เพราะการนิเทศภายในใช้หลักการต่างๆ ของประชาธิปไตยมาดำเนินการ ได้แก่ การเคารพซึ่งกันและกัน การประชุมปรึกษาหารือกัน การให้ความร่วมมือ และการประสานงานการร่วมมือแก้ปัญหา (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2546, หน้า 16) ในยุคปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 การปรับปรุงการเรียนการสอนในห้องเรียนนับได้ว่าเป็นหัวใจของการปฏิรูปอย่างแท้จริง การนิเทศภายในก็เป็นกระบวนการสำคัญอีกกระบวนการหนึ่งในการที่จะส่งเสริม และสนับสนุนให้เกิดการประกันคุณภาพในชั้นเรียน เป็นกระบวนการที่จะช่วยให้ครูผู้สอนหรือผู้ที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนได้ปรับปรุงงานของตนให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ (ขวัญเรือน เสราธรรมย์, 2552, หน้า 10)

แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ นอกจากผู้บริหารโรงเรียนมีพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการแล้ว การจัดให้มีการนิเทศภายในก็เป็นเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็น ทั้งนี้เนื่องจากการนิเทศภายในจะเป็นตัวกระตุ้นส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งจะนำไปสู่สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนในที่สุด เพราะการพัฒนาการนิเทศภายในทำให้ครูปรับวิธีเรียนเปลี่ยนวิธีสอน ให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ที่สอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนมีความสุขกับการเรียน ครูมีการเตรียมความพร้อมเพื่อสอน และมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้นสมกับที่เป็นครูมืออาชีพ (ประภาส ไชยมี, 2546, หน้า 26)

วิธีปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพอีกวิธีหนึ่ง คือ การนิเทศภายใน เนื่องจากการนิเทศภายในเป็นการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถ ครูผู้สอนแต่ละโรงเรียน ย่อมมีความแตกต่างกันทั้งทางด้านความรู้ความสามารถ ความถนัดและความรับผิดชอบ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจะต้องแสดงบทบาทของผู้นิเทศ เพื่อช่วยกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจช่วยเหลือครูให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น กรองทอง จิรเดชากุล (2550, หน้า 1) กล่าวว่า การนิเทศภายในมีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาพฤติกรรมการสอนของครูให้สามารถจัดกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สอดคล้องกับ สมาน อัครภูมิ (2551, หน้า 302-303) กล่าวไว้ว่า การนิเทศภายในมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ เพื่อปรับปรุงหรือยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนซึ่งอาจดำเนินการได้หลายแบบและ

สุรพงษ์ ศรีวัชรธรรม (2541, หน้า 2) กล่าวว่าไว้ว่า การนิเทศภายใน เป็นกระบวนการพัฒนาที่จะต้องทำอย่างต่อเนื่อง จึงจะสามารถพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาการสอนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

ดังนั้นการนิเทศภายในจึงมีความสำคัญในการพัฒนาครูให้มีศักยภาพเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุผลอันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารจึงมีบทบาทสำคัญในการปรับปรุงพฤติกรรมกรรมการเรียนการสอนของครูโดยให้การช่วยเหลือ แนะนำ ควบคุมเพื่อให้งานมีคุณภาพและสำเร็จตามที่กำหนด ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ (2542, หน้า 11) เพราะการนิเทศภายในเป็นการกระทำของผู้บริหารร่วมกับครูในการพัฒนาการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารโรงเรียนมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการผลักดันให้การนิเทศภายในบรรลุผลและเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง การเรียนการสอนในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ชารี มณีศรี (2542, หน้า 52-53) และการนิเทศภายในจะช่วยให้ครูปรับปรุงพฤติกรรมกรรมการเรียนการสอนและส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดการนิเทศภายในให้ประสบผลสำเร็จ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนนั้น จะต้องคำนึงถึงกระบวนการนิเทศภายใน ซึ่งการนิเทศภายในจะตรงกับเป้าหมายในการปรับปรุงการเรียนการสอนมากที่สุด ผลการสังเคราะห์งานวิจัยทางการนิเทศภายในในประเทศไทย ของสายใจ ประยูรสุข (2551, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาพบว่า ความต้องการนิเทศภายในของครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก แต่ผลที่เกิดขึ้นจากการนิเทศภายในที่ผ่านมาปรากฏว่า ครูยังไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการสอน จึงเป็นสาเหตุให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างเชื่องช้า และไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากคุณภาพการนิเทศภายในมีความเกี่ยวข้องกับคุณภาพการสอนของครูซึ่ง ยนต์ ชุ่มจิต (2542, หน้า 12) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการจัดการเรียนการสอน การปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียนจะเกิดขึ้นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในตัวครูผู้สอน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 (2553, หน้า 18-22) ได้รายงานผลการจัดการศึกษา ซึ่งจำแนกตามระดับคุณภาพนักเรียนปรากฏดังนี้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2553 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ทุกวิชา อยู่ในช่วงร้อยละ 37.70-54.68 รองลงมาอยู่ในระดับพอใช้ อยู่ในช่วงร้อยละ 34.90-49.09 สุดท้ายอยู่ในระดับปรับปรุงอยู่ในช่วงร้อยละ 10.42-14.77 โดยนักเรียนที่อยู่ในระดับดีและระดับพอใช้มีจำนวนนักเรียนใกล้เคียงกัน ทั้งนี้รายวิชาวิทยาศาสตร์ มีนักเรียนจำนวนมากอยู่ในระดับดี และรายวิชา

คณิตศาสตร์ มีนักเรียนจำนวนมาก อยู่ในระดับพอใช้ ส่วนรายวิชาภาษาไทย มีนักเรียนจำนวนมากอยู่ในระดับปรับปรุง ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2553 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ทุกรายวิชา อยู่ในช่วงร้อยละ 47.06-64.08 รองลงมาอยู่ในระดับดี อยู่ในช่วงร้อยละ 18.77-36.93 สุดท้ายอยู่ในระดับปรับปรุง อยู่ในช่วงร้อยละ 16.01-22.92 โดยนักเรียนที่อยู่ในระดับดี และระดับพอใช้มีจำนวนใกล้เคียงกัน และมีจำนวนนักเรียนที่อยู่ในระดับพอใช้ และระดับปรับปรุงมีจำนวนใกล้เคียงกัน และรายวิชาภาษาอังกฤษมีจำนวนนักเรียนอยู่ในระดับต้องปรับปรุงมีจำนวนมาก ส่วนรายวิชาภาษาไทยมีจำนวนนักเรียนอยู่ในระดับดีมากกว่ารายวิชาอื่นๆ ซึ่งส่วนหนึ่งมาจากการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาในเทศก์และครูภายในสถานศึกษาจะต้องทำการนิเทศภายในซึ่งกันและกันโดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันมากยิ่งขึ้น

จากสาเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาปฏิบัติงานนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามกระบวนการบริหารการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการนิเทศภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยนำหลักการ แนวคิด ทฤษฎี มาเป็นเนื้อหาในการวิจัย คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้พัฒนาแนวคิดภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จากนักวิชาการหลายท่าน ซึ่งประกอบด้วยคลิกแมน (Glickman, 2007, pp. 47-52), เว็บบอร์ (Weber, 2002,

p. 2), ถวิล มาตรฐาน (2544, หน้า 126), วิษณุ จุลวรรณ (2547, หน้า 94-95), แมคอีแวน (McEwan, 1998 , p. 13), เฮค ลาร์เซน และคณะ (Heck et al, 1995, p. 95) ผู้วิจัยได้ศึกษาสังเคราะห์มาเป็นพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาได้ องค์ประกอบ 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านบริหารจัดการ 2) ด้านความสามารถ 3) ด้านการนิเทศภายใน 4) ด้านการวางแผน 5) ด้านส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ สำหรับการดำเนินการนิเทศภายใน ศึกษาจากแนวคิดของสำนักงานคุรุสภา (2549, หน้า 328-330) ซึ่งมีองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ 2) การวางแผนการนิเทศภายใน 3) การพัฒนาเครื่องมือ สื่อ และพัฒนาการนิเทศภายใน 4) การปฏิบัติการตามแผนการนิเทศภายใน 5) การประเมินผล และการรายงานผลการนิเทศภายใน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากประชากร 1,400 คน โดยเปิดตารางของเครซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่าง 302 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการศึกษา ค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และการดำเนินการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ตำแหน่งหน้าที่ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการโดยมีขั้นตอน ต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ เพื่อขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ในการขออนุญาตให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

2. ขอหนังสือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ส่งแบบสอบถามถึงโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 302 ชุด

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลถามด้วยตนเองจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและบางส่วนได้ส่งให้กลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ จำนวน 302 ชุด

4. นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ ทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามและประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การแจกแจงความถี่และคำนวณเป็นร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$)

3. วิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$)

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับการดำเนินการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศหญิงมีมากที่สุด จำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 69.21 รองลงมา เพศชาย 93 คน

คิดเป็นร้อยละ 30.79 ระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรีมากที่สุด มีจำนวน 270 คน คิดเป็นร้อยละ 89.40 รองลงมา คือ ผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 10.60 มีประสบการณ์ในการทำงาน 11-15 ปี มากที่สุด มีจำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 34.77 รองลงมา คือ ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 16 ปีขึ้นไป จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 24.50 ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี มีจำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 24.17 และ ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานไม่เกิน 5 ปี มีจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 16.56 และเป็นครูผู้ปฏิบัติการสอน มีจำนวน 302 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

2. ผลของการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชิงเทรา เขต 2 มีค่าเฉลี่ยโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.33$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการวางแผน ($\bar{x}=4.35$) รองลงมา คือ ด้านความสามารถ ($\bar{x}=4.34$) ด้านการนิเทศภายใน ($\bar{x}=4.33$) ด้านบริหารจัดการ ($\bar{x}=4.32$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ($\bar{x}=4.31$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

1) ด้านบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.32$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 9 ข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากตามลำดับ ได้แก่ ผู้บริหารมีการบริหารงานโรงเรียน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ($\bar{x}=4.46$) รองลงมา คือ กำหนดพันธกิจของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน โดยเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นสำคัญ ($\bar{x}=4.36$) ผู้บริหารมีวิธีการในการรักษาภาพลักษณ์ที่ดีของโรงเรียนชัดเจน ($\bar{x}=4.35$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครู นักเรียน ใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และบุคลากรของโรงเรียน ($\bar{x}=4.27$)

2) ด้านความสามารถ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.40$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 9 ข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากตามลำดับ ได้แก่ ผู้บริหารรู้จักบทบาท และหน้าที่ความรับผิดชอบงานวิชาการของตนเองเป็นอย่างดี ($\bar{x}=4.38$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสามารถใช้ความรู้และประสบการณ์มาประกอบในการตัดสินใจบริหารงานวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{x}=4.37$) ผู้บริหารสามารถใช้ทักษะความเป็นผู้นำในการตัดสินใจบริหารงานวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ กับผู้บริหาร มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน ด้านวิชาการจนเป็นที่ยอมรับของคณะครู และผู้เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากันที่ ($\bar{x}=4.36$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารจัดกิจกรรมในโรงเรียนให้

สอดคล้องกับพันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียน ($\bar{x}=4.31$)

3) ด้านการนิเทศภายใน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.33$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 10 ข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากตามลำดับ ได้แก่ ครูได้รับการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน ($\bar{x}=4.39$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสังเกตการสอน หรือเยี่ยมการสอนอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง ($\bar{x}=4.38$) ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการนิเทศภายใน และนำข้อมูลจากการนิเทศไปพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน ($\bar{x}=4.36$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารจัดทำกรวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อนำผลการวิจัยมาแก้ไขปรับปรุงการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ($\bar{x}=4.17$)

4) ด้านการวางแผน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.35$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 10 ข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากตามลำดับ ได้แก่ วางแผนกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบของครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในส่วนของงานวิชาการโรงเรียน กับส่งเสริม สนับสนุนการถ่ายทอดหลักสูตร นำไปสู่การปฏิบัติในห้องเรียน เพื่อพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากันที่ ($\bar{x}=4.47$) รองลงมา คือ วางแผนปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครูเพื่อให้เกิดผลตามเป้าหมายของโรงเรียน ($\bar{x}=4.40$) มีการวางแผนการปฏิบัติงานด้านวิชาการ ร่วมกับครูและบุคลากร เพื่อให้บรรลุตามความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่น ($\bar{x}=4.37$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ วางแผนการติดตามผลด้านการสอนร่วมกับครูวิชาการ ตามเป้าหมายของโรงเรียนด้านหลักสูตรและการสอน ($\bar{x}=4.16$)

5) ด้านส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.31$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 6 ข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากตามลำดับ ได้แก่ ส่งเสริมให้คณะครูมีเจตคติที่ดีต่อการประเมินตนเอง เพื่อนำผลการประเมินมาพัฒนาตนเองกับผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นด้านวิชาการของบุคลากร และนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงให้ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากันที่ ($\bar{x}=4.34$) รองลงมา คือ ส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ โดยการจัดให้มีการฝึกอบรมพัฒนาทักษะต่างๆ ตามโครงการพัฒนาบุคลากร ($\bar{x}=4.33$) มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับงานวิชาการ เช่น การแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการ เพื่อสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน ($\bar{x}=4.32$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เปิดโอกาสให้ครู และนักเรียนได้วางแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน ($\bar{x}=4.26$)

3. ผลการศึกษาการดำเนินการนิเทศภายในของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชิงเทรา เขต 2

มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.38$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ($\bar{x}=4.43$) รองลงมาคือ การวางแผนการนิเทศภายใน ($\bar{x}=4.41$) การพัฒนาเครื่องมือ สื่อ และพัฒนาการนิเทศภายใน ($\bar{x}=4.38$) การปฏิบัติการตามแผนการนิเทศภายใน ($\bar{x}=4.37$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การประเมินผลและการรายงานผลการนิเทศภายใน ($\bar{x}=4.31$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

1) ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.43$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากตามลำดับ ได้แก่ ผู้บริหารมีการประชุมปรึกษารื้อหรือกับคณะครูเกี่ยวกับแนวทางการนิเทศภายใน กับมีรายงานผลการนิเทศภายในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x}=4.48$) รองลงมา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษา ตามสภาพปัจจุบัน และความ ต้องการ ($\bar{x}=4.46$) จัดทำแบบสำรวจข้อมูลในการดำเนินงานตามขอบข่ายภารกิจ 4 ด้าน ของโรงเรียน ($\bar{x}=4.41$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการนำผลการนิเทศภายในไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูให้ดีขึ้น ($\bar{x}=4.33$)

2) ด้านการวางแผนการนิเทศภายใน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.41$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 6 ข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากตามลำดับ ได้แก่ การดำเนินการจัดทำแผน และปฏิบัติการนิเทศภายในให้สอดคล้องกับนโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2 กับผู้บริหารมีการวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยเท่ากันที่ ($\bar{x}=4.46$) รองลงมา ผู้บริหารมีการกำหนดทางเลือกในการดำเนินงานการนิเทศภายใน กับผู้บริหารมีการกำหนดยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาในการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากันที่ ($\bar{x}=4.41$) ผู้บริหารมีการประชุมคณะครู เพื่อร่วมกันวางแผน และวิเคราะห์ปัญหา ($\bar{x}=4.39$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารมีการมอบหมายหน้าที่ให้กับบุคลากรตามความถนัด และความรู้ ความสามารถ ($\bar{x}=4.36$)

3) ด้านการพัฒนาเครื่องมือ สื่อ และพัฒนาการนิเทศภายในมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.38$) เมื่อพิจารณา รายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 7 ข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากตามลำดับ ได้แก่ ผู้บริหารมีการสร้างสื่อและเครื่องมือให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหา ($\bar{x}=4.49$) รองลงมา นำผลจากการสรุปการใช้สื่อ และเครื่องมือมาปรับปรุงในการสร้างสื่อ และเครื่องมือให้มีประสิทธิภาพในครั้งต่อไป ($\bar{x}=4.47$) มีการสรุปผลการใช้สื่อ และเครื่องมือทุกครั้ง ($\bar{x}=4.41$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ย

น้อยที่สุด คือ ผู้บริหารมีการจัดซื้อสื่อและเครื่องมือการนิเทศที่ไม่มีในท้องถิ่น ($\bar{x}=4.25$)

4) ด้านการพัฒนาเครื่องมือ สื่อ และพัฒนาการนิเทศภายในมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.37$) เมื่อพิจารณา รายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 12 ข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากตามลำดับ ได้แก่ ดำเนินการสาธิตการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x}=4.48$) รองลงมา พาคณะครูไปศึกษานอกสถานที่ ($\bar{x}=4.46$) ดำเนินการให้ศึกษาเอกสาร ตำราต่างๆ ($\bar{x}=4.45$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ให้บริการเอกสารทางวิชาการ ($\bar{x}=4.31$)

5) ด้านการประเมินผล และการรายงานผลการนิเทศภายใน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.31$) เมื่อพิจารณา รายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 7 ข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากตามลำดับ ได้แก่ การรายงานผลการนิเทศภายในให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ให้รับทราบ ($\bar{x}=4.43$) รองลงมา การกำหนดแนวทางในการประเมินการนิเทศภายใน ($\bar{x}=4.36$) ประเมินผลระหว่างการดำเนินการนิเทศภายใน ($\bar{x}=4.34$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นำผลการประเมินมาพัฒนาการนิเทศในครั้งต่อไป ($\bar{x}=4.18$)

4. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับมาก ($r_{xy}=.766$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัย มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายดังนี้

1. ผลการวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2 พบว่ามีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลักษณะณรงค์ เพชรสังหาร (2547, บทคัดย่อ) ศึกษาความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราวรรณ จันทร์แย้ม (2552, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรสงครามผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการ

ของผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดสมุทรสงครามตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ น้ำฝน รักษากลาง (2553, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ 2 ด้านผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 โดยเฉลี่ยพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการบริหารจัดการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพเราะ พัดตาสิงห์ (2554, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 มีการแสดงออกให้ครูได้รับรู้อย่างชัดเจนว่าให้ความใส่ใจกับรายด้านวิชาการ นำมาซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน มีการปฏิบัติและทำให้ผู้ร่วมงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเชื่อถือ ยอมรับ ศรัทธา และร่วมมือปฏิบัติงานตามภารกิจจนบรรลุผลตามเป้าหมายของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ชุมชน และสังคม สอดคล้องกับ รุ่ง แก้วแดง (2543, หน้า 278) ได้กล่าวว่า ภาพลักษณ์ของผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเปลี่ยนไป ผู้บริหารโรงเรียนยุคใหม่จะต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็ง เพื่อปฏิบัติการบริหารโรงเรียนไปสู่ความมีประสิทธิภาพ โดยการเสริมพลังผู้บริหารโรงเรียนให้มีโอกาสใช้ความเป็นผู้นำอย่างเต็มศักยภาพ และหันมาทุ่มเทให้กับงานบริหารโรงเรียนเป็นหลัก ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับครูและนักเรียนก็จะมีมากขึ้นด้วย จากเหตุผลดังกล่าวจึงส่งผลให้ค่าเฉลี่ยโดยรวมในด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 อยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 พบว่าด้านการวางแผน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อเทียบกับในด้านอื่นจะอยู่ในอันดับแรก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลักษณะอ่อนงค์ เพชรสังหาร (2547, บทคัดย่อ) ศึกษาความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผลการศึกษา

พบว่า ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ด้านการวางแผน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราวรรณ จันทร์แยม (2552, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดสมุทรสงคราม ด้านการวางแผน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ น้ำฝน รักษากลาง (2553, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ 2 ด้านผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 ด้านการวางแผน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพเราะ พัดตาสิงห์ (2554, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการยกย่องเชิดชูครูทำวิจัยในชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 มีการวางแผนปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครู เพื่อให้เกิดผลตามเป้าหมายของโรงเรียนให้ทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายของโรงเรียน มีการสร้างความเข้าใจในพันธกิจของโรงเรียนให้แก่ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ ส่งเสริมสนับสนุนการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูให้เป็นไปตามมาตรฐานของตัวชี้วัดของหลักสูตรที่กำหนด มีการวางแผนการปฏิบัติงานด้านวิชาการร่วมกับครูและบุคลากร เพื่อให้บรรลุตามความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่น ส่งเสริม สนับสนุนการถ่ายทอดหลักสูตรนำไปสู่การปฏิบัติในห้องเรียน เพื่อพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน วางแผนประเมินผลความก้าวหน้าของนักเรียนตามเป้าหมายของหลักสูตรที่กำหนด วางแผนการติดตามผลด้านการสอนร่วมกับครูวิชาการ ตามเป้าหมายของโรงเรียนด้านหลักสูตรและการสอน วางแผนกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบของครู และผู้ที่เกี่ยวข้องในส่วนองงานวิชาการโรงเรียน และมีการปฐมนิเทศครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สอดคล้องกับ วิษณุ จุลวรรณ (2547, หน้า 94-95) กล่าวว่า

การวางแผน เป็นองค์ประกอบหนึ่งของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญ ทั้งนี้เพื่อที่จะช่วยทำให้มองเห็นภาพของสถานศึกษาว่าขณะนี้เราอยู่ ณ จุดใด และต้องการจะพัฒนาไปในทิศทางใด เพื่อเป็นการกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนอันจะส่งผลต่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน และผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ จากเหตุผลดังกล่าว จึงส่งผลให้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ด้านการวางแผน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

3. ผลการวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ด้านส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อเทียบกับในด้านอื่นจะอยู่ในอันดับสุดท้าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราวรรณ จันทร์แย้ม (2552, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่าด้านส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ น้ำฝน รักชากกลาง (2553, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ 2 ด้านผู้เรียน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีอยุธยาเขต 1 และ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 พบว่าด้านส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพเราะ พัดตาสิงห์ (2554, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ พบว่าด้านส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารได้รับฟังความคิดเห็นด้านวิชาการของบุคลากร และนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงให้ดีขึ้น มีการเปิดโอกาสให้ครู และนักเรียนได้วางแผนการจัดการเรียนรู้อารมณ์ร่วมกัน ส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ โดยการจัดให้มีการฝึกอบรมพัฒนาทักษะต่างๆ ตามโครงการพัฒนาบุคลากร มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับงานวิชาการ เช่น การแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการ เพื่อสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน ส่งเสริมให้คณะครูมีเจตคติ

ที่ดีต่อการประเมินตนเอง เพื่อนำผลการประเมินมาพัฒนาตนเอง ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การวิจัยในชั้นเรียน และการร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาผู้เรียนในด้านวิชาการของโรงเรียน สอดคล้องกับ วิษณุ จุลวรรณ (2547, หน้า 94-95) กล่าวว่า การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการเป็นองค์ประกอบหนึ่งของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแสดงบทบาทในการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ เพื่อสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ จากเหตุผลดังกล่าว จึงส่งผลให้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ด้านส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อเทียบกับด้านอื่นๆ อยู่อันดับท้าย อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาบางแห่งยังมี โครงสร้างองค์การ ขัดกับความรู้สึกและความพึงพอใจของครู โดยเฉพาะในด้านการบริหาร การแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบ การตัดสินใจของผู้บังคับบัญชา รวมทั้งระบบการทำงานขององค์การเป้าหมายนโยบายขององค์การ กฎระเบียบข้อบังคับ ตลอดจนการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย รวมถึงพฤติกรรมและค่านิยมของบุคคล ที่มีการแสดงออกในลักษณะของการกระทำในเชิงลบมากกว่าเชิงบวก ซึ่งพฤติกรรมและค่านิยมเหล่านี้เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการเป็นอย่างมาก

4. ผลการวิจัยการดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ เสวตสุพร (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษานิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ผลการศึกษาพบว่าการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตย์ ประจงแดง (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ผลการศึกษาดังนี้ บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ได้ให้ความสำคัญในการปรับปรุงพฤติกรรม การเรียนการสอนของครู โดยให้การช่วยเหลือ แนะนำ ควบคุมเพื่อให้งานมีคุณภาพและสำเร็จตามที่

กำหนด มีการนำเอาผลจากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา สาเหตุของปัญหา และความต้องการมากำหนดเป็นกิจกรรม กำหนด ทางเลือกและแนวทางการปฏิบัติงาน โดยมีการประชุมคณะครู เพื่อ ร่วมกันวางแผน และวิเคราะห์ปัญหา กำหนดทางเลือกในการดำเนินงาน กำหนดยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหา มีการมอบหมายหน้าที่ ให้กับบุคลากรตามความถนัด และความรู้ ความสามารถ สรุป วางแผนการดำเนินงาน และกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายใน จัดทำแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา ดำเนินการจัดทำแผน และ ปฏิบัติการนิเทศภายใน เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ (2542, หน้า 11) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการผลักดัน ให้การนิเทศบรรลุผลและเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอนในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และซารี มณีศรี (2542, หน้า 52-53) กล่าวว่า การนิเทศภายในจะช่วยให้ครูปรับปรุงพฤติกรรมการเรียนการสอนและส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนการจัดการ นิเทศการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จส่งผลต่อประสิทธิภาพในการ จัดการเรียนการสอนนั้น จะต้องคำนึงถึงกระบวนการนิเทศการสอน ซึ่งการนิเทศการสอนจะตรงกับเป้าหมายในการปรับปรุงการเรียน การสอนมากที่สุด จากเหตุผลดังกล่าวจึงส่งผลให้ค่าเฉลี่ยในด้านการ ดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ใน ระดับมาก

5. ผลการวิจัย การดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับมาก เมื่อเทียบกับด้านอื่น ปรากฏว่าอยู่ในอันดับแรก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ เศรษฐพร (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า การนิเทศภายในของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ งานวิจัยของ นิตย ประจงแต่ง (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาท การนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาลพบุรี เขต 2 ผลการศึกษาดังนี้ บทบาทการนิเทศภายในของ ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ผลการศึกษพบว่า การนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ด้านการศึกษาสภาพ ปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประจวบ พลอยละออง (2548, บทคัดย่อ) ศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตาม ความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่ การศึกษากระบี่ ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียน ประถมศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษากระบี่ ด้านการศึกษาสภาพ ปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 มีการประชุม ปรึกษาหารือกับคณะครูเกี่ยวกับแนวทางการนิเทศภายใน มีการ แต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาตามสภาพปัจจุบัน และ ความ ต้องการ จัดทำแบบสำรวจข้อมูลในการดำเนินงานตามขอบข่าย การกิจ 4 ด้าน ของโรงเรียน มีรายงานผลการนิเทศภายในโรงเรียน มีการนำผลการนิเทศภายในไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอน ของครูให้ดีขึ้น สอดคล้องกับ ซารี มณีศรี (2542, หน้า 95-97) กล่าวถึง การศึกษาความต้องการจำเป็นในการนิเทศภายในว่า การจัดการนิเทศภายในนั้นจะมีจุดเริ่มจากสภาพที่เป็นปัญหาหรือ ความต้องการจำเป็นในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น หากไม่มีปัญหาหรือไม่มีความจำเป็นจะต้องปรับปรุงสิ่งใดก็ไม่จำเป็น ต้องนิเทศ เพราะถือว่า การปฏิบัติงานของบุคลากรฝ่ายต่างๆ ที่มี อยู่ได้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพอยู่แล้ว แต่ถ้าหากดำเนินงานใน ช่วงเวลาต่อไป เกิดปัญหาหรือความล่าช้าในการทำงาน และ เป็นผลให้งานไม่มีคุณภาพ ความจำเป็นในการนิเทศภายในจะ เกิดขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดการนิเทศภายในในโอกาสต่อไป นอกจากนี้ จากข้อมูลพบว่า ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาศะเชิงเทรา เขต 2 ปีการศึกษา 2554 มีการลาออก 3 คน ย้าย 157 คน ปีการศึกษา 2555 มีการย้ายออก 143 คน และปีการศึกษา 2556 มีการย้ายออก 122 คน และลาออก จำนวน 125 คน (สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2, 2554, หน้า 35) จึงทำให้เกิดอัตราว่างของตำแหน่ง และมีครูบรรจุใหม่ ซึ่งยังขาดประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นจำเป็น ต้องมีความต้องการการนิเทศภายในเป็นอย่างมาก จากเหตุผล ดังกล่าวจึงส่งผลให้การดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก

6. ผลการวิจัยการ ดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 พบว่าการดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษา ด้านการ

ประเมินผล และการรายงานผลการนิเทศภายใน อยู่ในระดับมาก เมื่อเทียบกับด้านอื่น ปรากฏว่าอยู่ในอันดับสุดท้าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ เศวตสุพร (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ด้านการประเมินผล และการรายงานผลการนิเทศภายใน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิติย์ ประจงแต่ง (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ผลการศึกษาครั้งนี้ บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า การนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ด้านการประเมินผล และการรายงานผลการนิเทศภายในอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประจวบ พลอยละออง (2548, บทคัดย่อ) ศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่ การศึกษากระบี่ ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษากระบี่ ด้านการประเมินผล และการรายงานผลการนิเทศภายใน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 มีการปฏิบัติงานที่แสดงถึงบทบาทการตรวจสอบ ความสำเร็จของโครงการกับวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่กำหนดไว้โดยมีการกำหนดแนวทางในการประเมินการนิเทศภายใน ประเมินผลก่อนดำเนินการนิเทศภายใน นำผลการประเมินมาพัฒนาการนิเทศในครั้งต่อไป ประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการนิเทศภายใน มีการประเมินผลระหว่างการดำเนินการนิเทศภายใน สรุปผลการนิเทศภายใน และรายงานผลการนิเทศภายในให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาให้รับทราบ สอดคล้องกับ วรรณมา แกมนิล (2545, หน้า 38) กล่าวว่า การประเมินผลเป็นระยะเวลาต่อเนื่องกัน จำเป็นสำหรับทุกหน่วยงาน วัตถุประสงค์สำคัญของการประเมินผลคือการตรวจสอบประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้บรรลุสำเร็จตามเป้าหมาย ดังนั้นการประเมินผลงานจึงต้องเอาวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายของงานมาเป็นบรรทัดฐานที่ใช้วัดหรือประเมิน และสอดคล้องกับ ไพบูลย์ หวังเค็ง (2542, หน้า 32) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารจำเป็นต้องประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อจะได้ทราบถึงความเจริญก้าวหน้า

บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ และสามารถนำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป วัตถุประสงค์ของการประเมินผล คือเพื่อการวิจัยในการที่ต้องการรู้ว่าการกระทำบรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใดเพื่อการปรับปรุง เป็นการนำไปสู่การปรับปรุง ซึ่งสามารถทำให้ทราบถึงจุดการปรับปรุงและพัฒนา และเพื่อการจูงใจ จะช่วยให้เกิดแรงจูงใจแก่ผู้ปฏิบัติงานทำให้เกิดความมั่นคงทางจิตใจ เกิดขวัญในการทำงาน จากเหตุผลดังกล่าว จึงส่งผลให้การดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ด้านการประเมินผล และการรายงานผลการนิเทศภายใน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

7. ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับมาก ($r_{xy} = .766$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราวรรณ จันทร์แย้ม (2552, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรสงคราม ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของครูสภา พ.ศ. 2548 ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดสมุทรสงครามมีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ น้ำฝน รักชากลาง (2553, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ 2 ด้านผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ 2 ด้านผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพเราะ พัดตาสิงห์ (2554, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

ทั้งนี้เนื่องมาจาก ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน นั้นมีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอนของครูและนำมาซึ่งความมีประสิทธิภาพในโรงเรียน โดยเฉพาะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่แสดงออกให้ครูได้รับรู้อย่างชัดเจน นำมาซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน สอดคล้องกับ รุ่ง แก้วแดง (2543, หน้า 278) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนว่า ภาพลักษณ์ของผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเปลี่ยนไป ผู้บริหารโรงเรียนยุคใหม่จะต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ (Instructional leadership) ที่เข้มแข็ง เพื่อปฏิบัติการบริหารโรงเรียนไปสู่ความมีประสิทธิภาพ โดยการเสริมพลังผู้บริหารโรงเรียนให้มีโอกาสใช้ความเป็นผู้นำอย่างเต็มศักยภาพ และหันมาทุ่มเทให้กับงานบริหารโรงเรียนเป็นหลัก ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับครูและนักเรียนก็จะมีมากขึ้นด้วย เดียวกันนี้การบริหารงานวิชาการจำเป็นต้องมีการนิเทศภายใน เพราะการนิเทศภายในโรงเรียนนับว่ามีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาการศึกษา ถือได้ว่าเป็นกระบวนการของการศึกษาที่มุ่งจะส่งเสริมให้การสนับสนุนและพัฒนามาตรฐานของการศึกษา โดยเฉพาะผู้นิเทศก็ต้องการความรู้ ประสบการณ์ ทักษะต่างๆ ในการนิเทศภายใน ต้องการการสนับสนุนต้องการขวัญและกำลังใจ ต้องการความร่วมมือร่วมใจจากบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ขณะเดียวกันผู้รับการนิเทศภายในก็ต้องมีการดูแลเอาใจใส่ ต้องการขวัญ และกำลังใจ และการสนับสนุนจากผู้นิเทศและผู้บริหารเช่นกัน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, หน้า 13) ดังนั้นการนิเทศภายในจึงมีความสำคัญในการพัฒนาครูให้มีศักยภาพเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานบรรลุผลอันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ และบทบาทสำคัญในการปรับปรุงพฤติกรรมกรรมการเรียนการสอนของครูโดยให้การช่วยเหลือ แนะนำ ควบคุมเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพและสำเร็จตามที่กำหนด

จากเหตุผลดังกล่าวจึงส่งผลให้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับมาก ($r_{xy} = .766$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8. ผลการวิจัย ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการนิเทศภายใน กกับการดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษา ($r_{xy} = .696$) มีความสัมพันธ์กันอยู่ในลำดับแรก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ได้ให้ความสำคัญกับการนิเทศภายใน มีความเข้าใจในหลักการของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้นำในการนิเทศ และให้คำปรึกษา

เพื่อช่วยเหลือแก่ครู อาจารย์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจหลัก อันเป็นปัจจัยอิทธิพลที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ให้ความสำคัญในการพัฒนาครูให้มีศักยภาพ เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุผลอันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมถึงได้บทบาทสำคัญในการปรับปรุงพฤติกรรมกรรมการเรียนการสอนของครูโดยให้การช่วยเหลือ แนะนำ ควบคุมเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพและสำเร็จตามที่กำหนด สอดคล้องกับ ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ (2542, หน้า 11) กล่าวว่า การนิเทศ เป็นการกระทำของผู้บริหารร่วมกับครูในการพัฒนาการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารโรงเรียนมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการผลักดันให้การนิเทศบรรลุผลและเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง การเรียนการสอนในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับ ชารี มณีศรี (2542, หน้า 52-53) กล่าวว่า การนิเทศภายใน จะช่วยให้ครูปรับปรุงพฤติกรรมกรรมการเรียนการสอนและส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนการจัดการนิเทศการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน จากเหตุผลดังกล่าวจึงส่งผลให้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการนิเทศภายใน กกับการดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 มีความสัมพันธ์กันอยู่ในลำดับแรก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

9. ผลการวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ กกับการดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษา ($r_{xy} = .540$) มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และอยู่ในลำดับสุดท้ายเมื่อเทียบกับด้านอื่นๆ เพราะด้านส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ เป็นเรื่องที่เน้นในด้านปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงถึงบทบาทในการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ เพื่อสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ มาตรฐานทางวิชาการของโรงเรียนในด้านต่างๆ การจัดให้มีสิ่งที่น่าสนใจให้กับครู การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ เป็นผู้นำที่ต้องแสดงบทบาทกระตุ้น บรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียนที่เกี่ยวข้อง บรรทัดฐานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ วิษณุ จุลวรรณ (2547, หน้า 103-104) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน มีความคิดว่า ผู้บริหารโรงเรียนในฐานะผู้นำทางวิชาการเป็นผู้ที่อำนาจสูงสุดในโรงเรียน ควรจะต้องเป็นผู้ที่มีบทบาทในด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน เพื่อให้เกิดสภาพการณ์ที่เอื้อต่อการทำงานของครู อาจารย์ ในการส่งเสริม และพัฒนาสภาพการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพที่ดีขึ้น ส่วนในด้าน

การดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษา เป็นการทำงานร่วมกันของผู้บริหาร และบุคลากรในโรงเรียนในการชี้แนะ แนะนำ และให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมของครูในการปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งจะทำให้ได้มาซึ่งผลสัมฤทธิ์สูงสุดในการเรียนของนักเรียน โดยการร่วมมือ หรือประสานงานกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมในโรงเรียน และการจัดกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด การนิเทศภายใน จึงเป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร ซึ่งเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศ ครูผู้สอน ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาอื่นๆ เพื่อกระตุ้น ย้ำๆ ทำทนาย สนับสนุน และส่งเสริมให้มีการปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและทันสมัยอยู่เสมอ โดยมีเป้าหมายสูงสุดอยู่ที่คุณภาพการศึกษาที่กำหนดไว้

จากผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ กับการดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารบางส่วนยังไม่ได้มีการรับฟังความคิดเห็นด้านวิชาการของบุคลากร และนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงให้ดีขึ้น เปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนได้วางแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกันหรืออาจจะยังขาดการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ โดยการจัดให้มีการฝึกอบรมพัฒนาทักษะต่างๆ ตามโครงการพัฒนาบุคลากร การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับงานวิชาการ ยังมีน้อยเกินไป เช่น การแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการ เพื่อสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน รวมถึงการส่งเสริมให้คณะครูมีเจตคติที่ดีต่อการประเมินตนเอง เพื่อนำผลการประเมินมาพัฒนาตนเอง และยังไม่มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องในการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การวิจัยในชั้นเรียน และการร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาผู้เรียนในด้านวิชาการของโรงเรียน จากเหตุผลดังกล่าว จึงอาจเป็นเหตุผลทำให้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ กับการดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2 มีความสัมพันธ์กันอยู่ในลำดับสุดท้าย

ข้อเสนอแนะ

1. ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ดังนั้น ผู้บริหารควรเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการเพื่อสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการตามมาตรฐานทางวิชาการของโรงเรียนในด้านต่างๆ และจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู รวมถึงควรมี

การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ

2. ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษา ด้าน การประเมินผล และการรายงานผลการนิเทศภายใน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการกำหนดแนวทางในการประเมินการนิเทศภายใน ประเมินผลก่อนดำเนินการนิเทศภายใน มีการนำผลการประเมินมาพัฒนาการนิเทศในครั้งต่อไป มีการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการนิเทศภายใน มีการประเมินผลระหว่างการดำเนินการนิเทศภายใน และสรุปผลการนิเทศภายใน และรายงานผลการนิเทศภายในให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ให้รับทราบ

3. ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับการดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2 ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรยึดกระบวนการให้ผู้ร่วมงานให้ความร่วมมือปฏิบัติกิจกรรม เพื่อนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพทางการเรียนการสอนให้สำเร็จ บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด มีการส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอน มีการการวางแผน การนิเทศภายใน พัฒนาเครื่องมือ สื่อ และพัฒนาการนิเทศภายใน และควรมีการประเมินผล และรายงานผลการนิเทศภายใน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2
2. ควรศึกษาแนวทางการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2
3. ควรศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการดำเนินการนิเทศภายในของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- กรองทอง จิรเดชากุล. (2550). **คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน**. กรุงเทพมหานคร : ธารอักษร.
- ขวัญเรือน เสรากรมย์. (2552). **หลักสูตรการพัฒนา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.

- จิราวรรณ จันท์แย้ม. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏจอมบึง.
- ชารี มณีศรี. (2542). การนิเทศการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : โสภณการพิมพ์.
- น้ำฝน รักษากลาง. (2553). การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ 2 ด้านผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และ เขต 2. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- นิตย์ ประจงแต่ง. (2548). บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- บุญทิพย์ สุริยวงศ์. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับมาตรฐานระบบคุณภาพ ISO 9002 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา. วารสารวิชาการ, 4, 68.
- ประจวบ พลอยละออง. (2548). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากระบี่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- ประภาส ไชยมี. (2546). การพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนบ้านนาจาง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร. วิทยานิพนธ์ การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาสารคาม.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). การบริหารวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ. พิมพ์ครั้งที่ 1.
- ไพบุลย์ หว่างเค็ง. (2542). ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา. สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพเราะ พัดตาสิงห์. (2554). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ. (2542). การนิเทศการศึกษา : ทฤษฎีและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2542). การศึกษาและความเป็นครูไทย. กรุงเทพฯ : โอ เอส พริ้นติ้งเฮ้าส์.
- รุ่ง แก้วแดง. (2543). ปฏิบัติการการศึกษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : มติชน
- ลักษณะอนงค์ เพชรสังหาร. (2547). ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น.
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. (2547). มาตรฐานการศึกษาของชาติ. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- วรรณมา แกมนิล. (2545). ปัญหาการนิเทศภายในของครูผู้ปฏิบัติการสอนกลุ่มทักษะโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิษณุ จุลวรรณ. (2547). การวิเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี. พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- วิเชียร ธรรมณี. (2547). การพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนบ้านนาโพธิ์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วีณา พานิช. (2546). สภาพปัญหาการนิเทศงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพนสนิมคม จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ศิวากร นันโท. (2550). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดท่าใหม่โรงเรียนวัดลาดระโงงโรงเรียนวัดศรีภวังค์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สมศักดิ์ เศวตสุพร. (2549). การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. วิทยานิพนธ์สาขาการบริหารการศึกษา สำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- สมาน อัครภูมิ. (2551). การบริหารการศึกษาสมัยใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 4. อุบลราชธานี : หจก. อุบลกิจออฟเซตการพิมพ์.
- สายใจ ประยูรสุข. (2551). ความต้องการนิเทศการสอนของครูผู้สอนโรงเรียนยานนาเวศวิทยา. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1. ปรินูญานิพนธ์ การศึกษา มหาบัณฑิต บริหารการศึกษา กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- สุรพงษ์ ศรีรักธรรม. (2541). การปฏิบัติงานการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเนินสง่า จังหวัดชัยภูมิ. ปรินูญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. (2553). แผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2555-2558. กลุ่มบริหารงานบุคคล. ฉะเชิงเทรา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2552. ชุดเครื่องมือการเรียนรู้เรื่อง การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน (Work Manual) ปี 2552. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการกรุงเทพฯ.
- Davis, Gary A. & Thomas, Margaret A. (1989). *Effective School and Effective Teacher*. Allyn and Bacon.
- Glickman, Carl D. (2007). *Super Vision and instructional leadership : A developmental approach*. (7th ed). Boston : Pearson,
- Heck W. C. et al., (1995). *Vision and Problem Finding in Principals Weak : Values and Cognition in Administration*. Peabody Journal of Education. 63.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). *Determining sample size for research activities*. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 608-609.
- Mc Ewan, A. T. (1998). *Educational leadership : culture and diversity*. Gateshead : Athenaem Press.
- Weber. J. (1996). *Leading the Instructional Program*. in S. Smith. & P. Piele (Eds.), *School leadership*. Clearinghouse of Educational Management. Eugene, Oregon.